МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ НАУКИ І ОСВІТИ
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
БЕРЕСТИНСЬКИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ
«ХАРКІВСЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ»
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор _____ Сергій РЯБОКІНЬ
«05» березня 2025 року

КОНЦЕПЦІЯ
ВИХОВНОЇ РОБОТИ

Обговорено та схвалено
на засіданні Педагогічної ради коледжу
(Протокол № 2 від 05.03.2025 року)

Берестин, 2025

Концепція визначає фундаментальні принципи організації виховної роботи, її основні цілі, форми і методи. Концепція є підґрунтям для створення і практичної реалізації виховних заходів, забезпечення виховної складової в усіх видах діяльності коледжу.

Виховна робота в коледжі є важливою складовою частиною освітнього процесу і охоплює всі сфери підготовки фахівця. Виховання – це процес самовдосконалення та навчання молоді основним принципам самоконтролю своїх думок та вчинків у відповідності з загальними законами розвитку природи; індивідуальними можливостями кожної людини; загальними для всіх вимогами суспільства.

1. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ВИХОВНОЇ РОБОТИ

Концепція виховної роботи зі здобувачами освіти має бути дієвою основою підготовки майбутніх фахівців до самостійної роботи, активної та творчої життєдіяльності. Виховна робота інтерпретується як важливий чинник формування у здобувачів освіти свідомого патріотизму та відповідальності громадянина України.

Провідною ідеєю виховної роботи є поєднання кращих традиційних методів виховання, що пройшли апробацію в минулі століття та прогресивних сучасних підходів, що дозволяє позитивно вплинути на психологічний розвиток студентів, а також сформувати їх духовний світ на основі гуманістичних цінностей.

Підхід до виховної роботи побудований на основі осмислення ряду концептуальних положень Конституції України, Закону України «Про освіту», Закону України «Про фахову передвищу освіту», «Державної національної програми «Освіта» («Україна XXI століття»)», «Національної доктрини розвитку освіти», «Національної програми виховання учнівської та студентської молоді», «Концепції національно-патріотичного виховання дітей та молоді», «Концепції громадянського виховання», відповідних наказів Міністерства науки і освіти України та інших законодавчих і нормативно-правових актів, Статуту коледжу. Підвищенню ролі виховної роботи серед усього населення, в тому числі й студентської молоді, також сприяє реалізація Указу Президента України «Про заходи щодо розвитку духовності, захисту моралі та формування здорового способу життя громадян».

Змістовна сторона виховної роботи містить в собі такі основні моменти: забезпечує можливість доступу студентської молоді до вичерпної інформації з питань досягнень світової та вітчизняної культури; вільного самовизначення студентської молоді в світоглядних позиціях, духовних інтересах і цінностях після подання широкої та об’єктивної інформації про світоглядні позиції, духовні інтереси та цінності як вітчизняного, так і світового рівня; оволодіння молодими людьми конституційних основ законодавчих актів держави; вироблення необхідності визначення кожною молодою людиною своєї громадянської позиції, любові до Батьківщини, пріоритетності людини, її середовища проживання та всього живого на землі, пріоритетності культури та духовності.

Система виховної роботи коледжу першочергово базується на виробленій українським народом впродовж багатьох віків системі поглядів, переконань, ідей, ідеалів, традицій, звичаїв. Своєю сутністю вона покликана суттєво вплинути на формування світоглядної позиції молодої людини, на ціннісні орієнтації особистості на основі усталених, перевірених народним досвідом традицій виховання і прогресивних світових педагогічних надбань.

2. ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ВИХОВНОЇ РОБОТИ

Виховна робота базується на принципах гуманізму, глибокої поваги до особистості, науковому обґрунтуванні основних принципів виховання, які підкреслюють автономію приватної сфери життя здобувачів освіти, а також їх особисту зацікавленість до максимально можливої самореалізації у публічній сфері соціально-політичного життя, передбачаючи при цьому свідому і осмислену індивідуальну та колективну відповідальність.

Основними принципами виховної роботи є:

- врахування багатогранності й цілісності людини, вікових та індивідуальних особливостей студентської молоді, їхніх фізичних, гендерних, психологічних, національних, духовних, інтелектуальних і релігійних особливостей; диференціація та індивідуалізація виховного процесу, повага до суверенітету особистості молодої людини, розуміння її запитів та інтересів;
- системність та безперервність;
- структурованість, обґрунтованість завдань різних рівнів виховного процесу;
- конкретність, зв'язок із реальним життям академічної групи, курсу, коледжу;
- співвідношення загальнолюдського та національного, суспільного і особистого;
- гуманізація та демократизація виховного процесу, поєднання зусиль сім'ї, студентських та молодіжних об'єднань, громадських організацій;
- національно-культурна спрямованість та врахування традицій суспільно-історичного досвіду України у вихованні молоді;
- органічний зв'язок з історією українського народу, з рідною мовою та культурою, з родинними традиціями, і релігійними традиціями, з мистецтвом, традиціями і культурами всіх народів світу, забезпечення духовної єдності, наступності та спадкоємності поколінь, зв'язок виховання з життям та суспільною практикою;
- поєднання педагогічного керівництва з ініціативою і самоврядуванням здобувачів освіти, розвиток активності, самодіяльності і творчої ініціативи студентської молоді;
- врахування художньої талановитості, особливостей фізичного, психічного, соціального, духовного, інтелектуального розвитку здобувачів освіти, стимулювання активності та розкриття їхньої творчої індивідуальності.

Виховна роботи несумісна з пропагандою насильства, жорстокості, людиноненависницьких теорій, а також із поглядами державно-руйнівного змісту.

Виховна робота, як і освіта в цілому, має світський характер. Втім, це не виключає проведення за необхідності спільних з релігійними організаціями акцій, що мають за мету гуманістичні цілі.

3. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА КРИТЕРІЇ СИСТЕМИ ВИХОВНОЇ РОБОТИ

Головною метою виховної роботи в коледжі є цілісний процес розвитку особистості, в якому реалізується потреби здобувачів освіти і держави в національно-патріотичному, інтелектуально-духовному, громадянсько-правовому, моральному, екологічному, естетичному, трудовому та фізичному вихованні майбутніх представників української еліти, забезпечується формування професійної спрямованості, поваги до вихованців, активності в саморозвитку, креативності, громадянськості, широкого культурного кругозору. Перед колективом коледжу стоїть завдання забезпечити розвиток суспільно активної молодої

людини, яка поєднує в собі високу професійну компетентність, широку культурну ерудицію, глибоку духовність, моральність і особисту відповідальність.

Зміст головної мети конкретизується у завданнях виховної роботи:

- посилення значення виховного аспекту освітнього процесу;
- досягнення збалансованості обсягу наукової інформації та відповідних умов і засобів її подання здобувачам освіти;
- заохочення здобувачів освіти до самостійної, творчої роботи, яка формує навички самоорганізації та загартовує індивідуальну волю;
- підвищення дисципліни здобувачів освіти шляхом формування професійної ідентичності, яка містить у собі певні моральні вимоги і сподівання суспільства;
- формування у здобувачів освіти наукового світогляду;
- вироблення умінь і навичок культури розумової роботи;
- вироблення навичок і звичок моральної поведінки, реалізація яких стала потребою особистості;
- психологічна підготовка студентської молоді до праці та активної взаємодії; - формування у здобувачів освіти естетичних почуттів, поглядів і переконань;
- виховання потреби і здатності здобувачів освіти створювати прекрасне;
- створення умов для реалізації творчого потенціалу особистості здобувачів освіти, розвитку їх нахилів і обдарувань;
- формування національної свідомості, любові до рідної землі, свого народу, бажання працювати задля розквіту держави;
- виховання у здобувачів освіти високої мовної культури;
- формування національної гідності, самоповаги на основі успадкування духовних надбань українського народу;
- прищеплення шанобливого ставлення до культури, звичаїв, традицій усіх народів, що населяють Україну;
- формування правової культури, виховання поваги до законів і норм співжиття у своєму колективі та суспільстві;
- виховання сумлінного та відповідального ставлення до виконання своїх обов’язків усіма учасниками освітнього процесу;
- формування рис громадянина України, національної свідомості та людської гідності, любові до рідної землі, родини, свого народу, бажання працювати задля розквіту держави, готовності в будь-який час стати на захист Батьківщини, глибокого розуміння громадянського обов’язку, поваги до Конституції України, Законів України, державної символіки, державної мови;
- створення умов для вільного розвитку особистості, забезпечення реалізації творчих ідей, самовиховання і самовдосконалення, вияву індивідуальних здібностей, обдарованості і талантів, самореалізації в сфері наукової, професійної, художньо-естетичної, спортивно-оздоровчої діяльності;
- формування гуманних рис особистості: щирості, людяності, справедливості, доброзичливості, милосердя, позитивної налаштованості, сприймання громадянських та загальнолюдських цінностей;
- забезпечення повноцінного розвитку молоді, охорона і зміцнення її фізичного, психічного та духовного здоров’я, формування здорового способу життя;

- виховання політичної, економічної та правової культури, формування фахівця нової генерації, інтелектуала, господаря в своїй державі;
- реалізація професійної морально-етичної відповідальності викладачів і здобувачів освіти, виховання патріотичних почуттів до Альма-матер, дотримання і розвиток демократичних і академічних традицій; консолідація здобувачів освіти, педагогічних та наукових працівників у єдину академічну спільноту; створення академічного інформаційного середовища з вільним доступом до нього.

Критерії виховної роботи слід поділяти на загально концептуальні й видові, тобто власні для кожного окремого напрямку виховання.

Концептуальними критеріями ефективності системи виховної роботи і вихованості здобувачів освіти є:

- сформованість національної свідомості та почуття дієвого патріотизму;
- високий рівень навчальної, науково-дослідницької та соціальної активності;
- дотримання моральних і естетичних норм у суспільному та особистому житті;
- взаємна повага у спілкуванні викладачів і здобувачів освіти та між здобувачами освіти;
- активна участь здобувачів освіти та викладачів у культурно-просвітницькій діяльності;
- рівень моральної свідомості і моральної поведінки;
- ціннісні орієнтації здобувачів освіти;
- конструктивність або ж деструктивність поведінкових проявів здобувачів освіти;
- самовідчуття с здобувачів освіти (соціальне, етичне та ін.);
- відповідальне та уважне ставлення здобувачів освіти до власного здоров'я та до здоров'я своїх товаришів;
- відповідальне ставлення здобувачів освіти до природніх багатств держави.

4. ПЛАНУВАННЯ ТА КООРДИНАЦІЯ ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ

Виховний вплив має бути цілеспрямованим, насамперед, на особистість здобувачів освіти, а потім – на колектив академічної групи. При цьому саме здобувачі освіти перебувають у центрі освітнього процесу. Крім аудиторно-навчальних форм діяльності, здобувачів освіти проходять школу громадянського становлення через систему різноманітних студентських структур, а саме: гуртки, факультативи, клуби, об'єднання за інтересами тощо.

Адміністрація коледжу створює і забезпечує найсприятливіші психолого-педагогічні умови для вільного самовизначення і самоутвердження кожного здобувача освіти, для самореалізації ним своїх задатків, нахилів, здібностей і можливостей.

План виховної роботи є складовою частиною загальноколеджного річного плану роботи, який обговорюється колективом, приймається Педагогічною радою та затверджується директором коледжу.

План виховної роботи щорічно готується заступником директора з виховної роботи і включає плани підлеглих структурних підрозділів коледжу (соціально-психологічної служби, вихователя гуртожитку, наставників академічних груп).

Загальне керівництво виховного процесу в коледжі здійснює директор. Питання про стан та перспективи виховної роботи в коледжі щорічно розглядаються педагогічною радою, науково-методичною радою коледжу,профспілковим комітетом.

Виховну роботу в коледжі здійснюють викладачі, наставники академічних груп, вихователь гуртожитку, представники органів студентського самоврядування.

5. ОСНОВНІ НАПРЯМИ ВИХОВАННЯ

Реалізація основних принципів і завдань виховної роботи в коледжі здійснюється в ряді пріоритетних напрямів, які слугують взірцем сумлінного фахового становлення до виконання своїх професійних обов'язків, створюють умови для вільного розвитку особистості, забезпечують реалізацію творчих здібностей, самовиховання і самовдосконалення професійної, освітньої діяльності.

1. Національно-патріотичне виховання

Національно-патріотичне виховання – це засвоєння молодшими поколіннями соціально-культурного досвіду, успадкування духовного надбання українського народу, досягнення високої культури міжнаціональних і міждержавних відносин, формування у молоді кращих рис громадян української держави.

Національно-патріотичне виховання спрямоване на розвиток у молодого покоління історичної пам'яті, виховання патріотичних почуттів й готовності працювати на благо Батьківщини, захищати та зміцнювати її міжнародний авторитет; формування національної свідомості і відповідальності за долю України; виховання любові до рідної землі, її історії, відновлення і збереження історичної пам'яті; культивування кращих рис української ментальності (працелюбності, індивідуальної свободи, глибокого зв'язку з природою тощо); виховання бережливого ставлення до національного багатства країни, мови, культури, традицій.

Пріоритетними завданнями є:

- формування національної свідомості, любові до рідної землі, свого народу, бажання працювати на благо держави, у якій зростає добробут та збільшуються різноманітні можливості для розвитку кожного громадянина;
- виховання готовності захищати рідну землю та рідну культуру;
- формування високої мовної національної культури;
- виховання дбайливого ставлення до культурних традицій Слобідського краю та готовності до примноження його культурної спадщини;
- підготовка здобувачів освіти до активної участі у виборі майбутнього місця роботи як з урахуванням власних бажань та індивідуальних здібностей, так і з урахуванням потреб регіону, що є вимогою часу та запорукою працевлаштування випускників;
- формування готовності до активного обміну здобутками духовної культури між всіма народами, які проживають в Україні та за її межами, подолання комплексів провінціалізму та національної меншовартості.

Національно-патріотичне виховання здійснюється шляхом поєднання зусиль громадських організацій, ветеранів, бібліотеки.

Основними напрямами є:

- поглиблення знань з історії України, вітчизняної філософії та культури, витоків та розвитку національного державотворення;

- володіння українською мовною культурою та свідоме відтворення в освітньому процесі і за його межами україномовного середовища;
- засвоєння національно-історичних, соціально-культурних та фольклорних традицій українського народу взагалі та Слобідського краю зокрема;
- організація походів, екскурсій до музеїв, зустрічі з ветеранами праці та бойових дій, ветеранами збройних сил України, поїздки пам'ятними місцями, проведення наставниками виховних годин, проведення бесід з історії українського війська, книжкові виставки в читальних залах тощо.

Основні форми та методи:

- проведення місцевих та академічних масових патріотичних акцій, творчих зустрічей, ігор, конкурсів, засідань за круглим столом, семінарів, конференцій, семінарів-тренінгів, виставок, форумів, фестивалів, нарад, бесід; інструктажів; консультацій, чемпіонатів, профільних змагань, олімпіад та відзначення національних, календарно-тематичних. релігійних, світських свят;
- фольклорні вечори;
- ознайомлення з героїчними сторінками історії українського народу їхніми бойовими та трудовими традиціями;
- лекції-диспути;
- дебати;
- екскурсії до музеїв;
- тематичні екскурсії по визначних місцях України;
- тематичні екскурсії у музеї міста;
- організація краєзнавчої та пошуково-дослідницької роботи;
- проведення зустрічей з видатними діячами українського державотворення;
- забезпечення здобувачів освіти національно зорієнтованими інформаційними джерелами (пресою, літературою, фільмами тощо);
- вивчення історичного, культурологічного, побутового, політичного, соціального досвіду українського народу;
- святкування академічних свят.

2. Інтелектуально-духовне виховання

Підготовка та проведення освітнього процесу повинно слугувати взірцем сумлінного фахового ставлення до виконання своїх професійних обов'язків.

Нерозривно пов'язане з навчанням та науковою роботою, створює умови для вільного розвитку особистості, забезпечення реалізації творчих здібностей, самовиховання і самовдосконалення, для вияву обдарованості і талантів, для самореалізації молоді у сферах наукової, професійної, освітньої діяльності.

Пріоритетними завданнями є:

- розвиток пізнавального інтересу, творчої активності, мислення;
- виховання потреби самостійно здобувати знання та готовності до застосування знань, умінь у практичній діяльності;
- реалізація особистісного життєвого вибору та побудова професійної кар'єри на основі здібностей і знань, умінь і навичок;
- виховання здатності формувати та відстоювати власну позицію;
- формування особистісного світогляду як проекції узагальненого світосприймання;

− розвиток пізнавального інтересу, творчої активності, мислення, раціональної організації навчання;

− розвиток критичного мислення, здатності усвідомлювати та відстоювати особисту позицію;

− вироблення вміння самостійно здобувати знання; здатності ефективно працювати і навчатися протягом усього життя;

− готовність до застосування знань, умінь у практичній діяльності;

− адаптація здобувачів освіти молодших курсів до умов навчання.

Основні форми та методи:

− проведення місцевих та академічних масових профорієнтаційних акцій, творчих зустрічей, ігор, конкурсів, засідань за круглим столом, семінарів, конференцій, семінарів-тренінгів, виставок, форумів, фестивалів, нарад, бесід; інструктажів; чемпіонатів, профільних змагань, олімпіад та відзначення свят професійного характеру тощо;

− нагородження здобувачів освіти;

− створення стендів «Краща групи», «Найкращі здобувачів освіти коледжу»;

− проведення акцій, спрямованих на вирішення питання зайнятості студентської молоді, її працевлаштування на перше робоче місце;

− ознайомлення здобувачів освіти з новинками професійної літератури;

− відвідання виставок фахової інформації та сучасних галузевих технологій, ярмарок вакансій;

− участь у Днях науки;

− здійснення шефства старшокурсників над здобувачами освіти молодших курсів;

− проведення інструктивних занять та бесід зі здобувачами освіти молодших курсів.

3. Громадянсько-правове виховання

Основною метою громадянського виховання студентської молоді в коледжі є створення сприятливих умов для формування особистості здобувача освіти як громадянина-патріота, громадянина-фахівця, громадянина-демократа.

Пріоритетними завданнями є формування у здобувачів освіти:

− громадянської самосвідомості, що ґрунтується на ідентифікації з Україною, на вірі у майбутнє своєї держави, на прихильності до державних інтересів, на почутті громадянської гідності;

− професійних якостей, з урахуванням вимог ринкових відносин та потреб аграрної галузі України;

− шанобливого ставлення до української мови, культури, звичаїв, духовних надбань українського народу;

− правової культури, громадянської дисциплінованості та відповідальності;

− політичної культури та якостей необхідних для життєдіяльності в сучасних умовах побудови громадянського суспільства: демократичності, ініціативності, толерантності, критичного мислення тощо;

− прихильності до загальнолюдських цінностей: гуманності, порядності, справедливості, миролюбності, шанобливого ставлення до культури, звичаїв, традицій усіх народів, що населяють Україну;

− екологічної культури, набуття вмінь працювати за фахом, не завдаючи шкоди навколишньому середовищу, а відновлюючи його;

− свідомого ставлення до праці, працелюбності, готовності до праці задля розвитку держави;

− прищеплення поваги до прав і свобод людини та громадянина;

− виховання поваги до Конституції, законів України, державних символів України;

− виховання громадянського обов'язку перед Україною, суспільством: формування політичної та правової культури особистості;

− залучення студентської молоді до участі у доброчинних акціях і розвитку волонтерського руху;

− мотивації до самопізнання та самовиховання, навичок самореалізації.

Основними шляхами реалізації поставлених завдань визначено:

− науково обґрунтовані розробки організації системи громадянського виховання;

− підготовка науково-педагогічних працівників до створення умов для формування громадянськості студентської молоді, забезпечення науково-методичною літературою;

− впровадження ефективних технологій формування громадянськості здобувачів освіти;

− створення умов для участі студентської молоді у громадському житті через систему студентського самоврядування, інформування про діяльність молодіжних та студентських громадських організацій;

− організація змістовного дозвілля зі спрямованістю на формування громадянських якостей здобувачів освіти;

− сприяння самоорганізації та самовихованню.

У структурі системи виховної роботи важливе місце посідає правове виховання, яке спрямоване на виховання правової культури студентської молоді та поваги прав і свобод людини і Громадянина, розширення знань, застосування на практиці законів держави.

Особливістю сучасного правового виховання є те, що в українському суспільстві формування законослухняного громадянина ще знаходиться на стадії становлення, не повністю завершено також формування правової бази життя суспільства і держави.

Пріоритетними завданнями правового виховання є:

− виховання глибокої поваги до Конституції України та національно-державної символіки;

− формування правової свідомості шляхом надання здобувачам освіти ґрунтовних знань про права та обов'язки людини і громадянина;

− формування почуття особистої відповідальності, яке ґрунтується на розумінні внутрішнього взаємозв'язку між ідеями свободи, правами людини та її обов'язками перед суспільством, державою та колективом;

− формування глибокого усвідомлення взаємозв'язку між ідеями свободи, правами людини та її громадянською відповідальністю; виховання поваги до прав і свобод інших людей;

− засвоєння основ державного, трудового, цивільного, сімейного та кримінального права; знання й вироблення стійких навичок застосування цих законодавчих положень у поведінці та практичній діяльності;

− вироблення таких стереотипів поведінки, для яких характерними є запобігання випадкам порушення чинного законодавства, громадського порядку, попередження злочинів. Важливим суб'єктом правового виховання є студентське самоврядування та молодіжні громадські організації.

Основні форми та методи громадянсько-правового виховання:

− проведення всеукраїнських, місцевих та академічних масових правничих акцій, творчих зустрічей, ігор, конкурсів, засідань за круглим столом, семінарів, конференцій, семінарів-тренінгів, виставок, форумів, фестивалів, нарад, бесід; інструктажів; консультацій чемпіонатів, профільних змагань, олімпіад та відзначення профільних свят;

− обговорення в академічних групах матеріалів періодичної преси, ознайомлення з законодавчими актами України, проведення відповідних лекцій, ділових ігор, зустрічей з представниками органів внутрішніх справ, податкової міліції тощо;

− прищеплення поваги до прав і свобод людини та громадянина.

4. Моральне виховання

Вироблення потреби поводити себе згідно із загальнолюдськими моральними нормами, наслідування кращого досвіду попередніх поколінь, традицій сім'ї, родини, народу з урахуванням найкращих положень релігійної та світових морально-ціннісних концепцій.

Пріоритетними завданнями є:

− формування почуття власної гідності, честі, свободи, рівності, працелюбності, самодисципліни;

− формування моральної культури особистості, засвоєння моральних норм, принципів, категорій, ідеалів суспільства на рівні власних переконань;

− становлення етики міжетнічних відносин та культури міжнаціональних стосунків;

− формування основ загальнолюдської і народної моралі: правди, справедливості, милосердя, патріотизму, свободи, рівності, доброти, совісності, порядності, тактовності, співчуття, чесності, гуманності, толерантності та інших чеснот;

− забезпечення духовної єдності поколінь, виховання поваги до батьків, старших, культури та історії рідного народу; педагогів, духовної єдності поколінь; виховання культури поведінки, здатності піклуватися про молодших і немічних; наслідування кращих моральних зразків своєї родини, українського народу, загальнолюдських моральних цінностей;

− виховання духовної культури особистості, почуття власної гідності, честі, працелюбності, самодисципліни; створення умов для вільного формування власної світоглядної позиції;

− статеве виховання, розвиток моральної чистоти, поваги до жінки, почуття дружби, кохання, підготовка до подружнього життя, прищеплення навичок виховання дітей у сім'ї.

Без уміння людини жити у суспільстві за законами добра та справедливості не можна говорити про високий рівень її духовності.

Характерні особливості морального виховання полягають у тому, що воно спрямоване на формування певних моральних якостей особистості; використання різних засобів виховання і, щонайперше, власний приклад та силу громадської думки. Мотиви поведінки людини у значній мірі характеризують її моральну культуру.

Потреба у сумлінному виконанні громадських, трудових, сімейних зобов'язань є складним синтезом цілеспрямованого процесу виховання, з одного боку, і особистої свідомої

мотивації, з іншого боку. Розумна виваженість у надмірній демонстрації емоцій забезпечує оптимальну організацію життя людини, допомагає уникнути конфліктів, підвищує авторитет особистості, без якого не можлива успішна професійна діяльність.

На різних рівнях культурно-виховної роботи слід підвищувати роль громадської думки, яка виступає оцінюючою та регулюючою моральною силою. При вирішенні конкретних виховних завдань мають враховуватись особливі умови морального виховання в період трансформації суспільних відносин.

Найважливішими з них є властивий частині молоді моральний нігілізм, який пов'язаний з кризовими явищами в соціально-економічній сфері та незавершеністю процесу становлення провідних моральних цінностей сучасного українського суспільства; деякий розрив між інформованістю і моральною та громадською зрілістю, що притаманний певній частині студентства.

Зміст морального виховання ґрунтується на світоглядних орієнтирах, органічно пов'язаних з принципами Конституції України, вищих гуманістичних моральних цінностях, вироблених загальнолюдським суспільним розвитком, повазі до особи молодої людини в процесі її підготовки до участі у професійній діяльності, громадському і культурному житті.

Виховання моральних переконань здобувачів освіти у освітньому процесі здійснюється в атмосфері високої вимогливості, принциповості, чесності, відповідальності та взаємодопомоги, яка створюється викладачами та здобувачами освіти.

Основні методи та форми:

- проведення всеукраїнських, місцевих та академічних масових виховних акцій, творчих зустрічей, ігор, конкурсів, засідань за круглим столом, семінарів, конференцій, семінарів-тренінгів, виставок, форумів, фестивалів, нарад, бесід; інструктажів; консультацій чемпіонатів, профільних змагань, олімпіад та відзначення профільних свят;
- розвиток у студента об'єктивних характеристик, здатності до самокритичності, до прийняття самостійних рішень, формування громадянської позиції особистості, почуття відповідальності;
- участь у доброчинній діяльності та благодійних заходах.

5. Екологічне виховання

Сучасні зміни в системі світоглядних та ціннісних орієнтацій, в психології українського народу створюють особливий контекст екологічного виховання. Екологічні проблеми є загальними для кінця XX – початку XXI століття, але в Україні екологічна криза поглибилась у зв'язку з аварією на Чорнобильській АЕС та її наслідками.

Основною метою є формування екологічної культури, як форми регуляції взаємодії людини з природою, оволодіння знаннями та практичним вмінням раціонального природокористування; виховання почуття відповідальності за природу як національне багатство та співучасті у її збереженні.

Пріоритетними завданнями є:

- формування основ глобального екологічного мислення та екологічної культури;
- оволодіння знаннями та практичними вміннями раціонального природокористування;
- виховання почуття відповідальності за природу як національне багатство;
- виховання готовності до активної екологічної та природоохоронної діяльності;
- формування основ глобального мислення, готовності до активної екологічної та природоохоронної діяльності, залучення до активної екологічної діяльності, протидії

споживацькому ставленню до навколишнього середовища, нетерпиме ставлення до тих, хто завдає шкоди природі;

- виховання вміння оцінювати стан навколишнього середовища, ухвалювати рішення щодо його вдосконалення; вироблення розуміння необхідності гармонії відносин людини з природою.

Основними напрямами екологічного виховання є:

- засвоєння різнобічних знань про навколишнє середовище;
- вироблення у здобувачів освіти здатності аналізувати негативні наслідки природоперетворюючої діяльності людини;
- формування таких ціннісних орієнтацій у ставленні до природи, які передбачають, що природа є активним учасником екологічної комунікації, а не лише пасивним об'єктом експлуатації;
- набуття умінь і навичок щодо вирішення екологічних проблем на різних рівнях в тому числі і регіональному;
- безпосередня участь у природоохоронних діях, участь у роботі добровільних організацій з захисту природи;
- виділення екологічного компоненту в більшості освітніх компонентів, активна участь в екологічній пропаганді.

Основні методи та форми:

- проведення всеукраїнських, місцевих та академічних масових природоохоронних акцій, творчих зустрічей, ігор, конкурсів, засідань за круглим столом, семінарів, конференцій, семінарів-тренінгів, виставок, форумів, фестивалів, нарад, лекцій, тематичних вечорів, бесід; інструктажів; консультацій чемпіонатів, профільних змагань, олімпіад та відзначення свят екологічного характеру тощо;
- організація толок з озеленення територій, прилеглих до навчальних корпусів та гуртожитків, оглядів – конкурсів з облаштування кімнат, кабінетів, лабораторій, рейди з благоустрою території;
- робота з охорони праці та безпеки життєдіяльності;
- боротьба з тютюнопалінням, наркоманією, санітарні рейди, консультування фахівців;
- оволодіння знаннями з охорони життя та безпеки життєдіяльності;
- ознайомлення з основами традиційної та нетрадиційної медицини;
- ознайомлення з психологією екстремальних ситуацій.

6. Естетичне виховання

Основною метою є формування естетичних знань, художньо-естетичної освіченості, поглядів, смаків, почуттів, ідеалів, які ґрунтуються на національній естетиці та кращих надбаннях цивілізації, активна участь кожного здобувача освіти в естетичному житті, вироблення вмінь творити прекрасне в повсякденному житті.

Естетичне виховання передбачає формування естетичного ставлення до дійсності, творчої активності студентської молоді. Естетична культура особи є емоційним виявом її цілісної духовної культури. Формування естетичної культури визнано інтегруючим напрямом культурно-виховної роботи. Естетичне виховання спрямоване на формування мотивацій в професійній діяльності, а також в організації дозвілля та побуту з точки зору уявлень про красу та гармонію. Гармонійно розвинута особистість неможлива без естетичної компоненти.

Пріоритетними завданнями є:

− розвиток естетичних потреб і почуттів, художніх здібностей і творчої діяльності;

− формування у молоді естетичних поглядів, смаків, які ґрунтуються на українських народних традиціях та кращих надбаннях світової культури;

− вироблення умінь примножувати культурно-мистецькі надбання народу, і відтворювати прекрасне у повсякденному житті;

− оволодіння основами народного мистецтва, музики, архітектури, усної народної творчості, національної пісенної та танцювальної культури, побуту, ремесел;

− формування системи знань про світову культуру і мистецтво; розвиток естетичних потреб і почуттів;

− розвиток художніх здібностей і творчої діяльності, формування естетичних смаків і почуттів, уміння розрізняти прекрасне і потворне в мистецтві і житті.

Основні шляхи:

− формування естетичної свідомості шляхом засвоєння здобувачами освіти системи естетичних знань, національних естетичних цінностей, набуття загальнокультурного світогляду,

− виховання естетичного ставлення до дійсності через впровадження естетичних норм у практику професійної діяльності та в побут;

− розвиток естетичних відчуттів, переживань, уміння розрізняти прекрасне і потворне, трагічне і комічне, героїчне і вульгарне в житті суспільства і окремої особистості;

− формування естетичних здібностей, навичок ідейно-естетичної оцінки дійсності та її філософського відтворення відповідно до свого естетичного ідеалу.

В естетичному вихованні використовується духовно-культурний потенціал всіх освітніх компонентів та різноманітні форми організації позааудиторної роботи.

Основні методи та форми:

− проведення всеукраїнських, місцевих та академічних масових культурних акцій, творчих зустрічей, ігор, конкурсів, засідань за круглим столом, семінарів, конференцій, семінарів-тренінгів, виставок, форумів, фестивалів, нарад, бесід; інструктажів; консультацій чемпіонатів, профільних змагань, олімпіад та відзначення свят художньо-естетичного характеру тощо;

− ознайомлення з народним мистецтвом, пісенним та поетичним фольклором, звичаями та традиціями українського народу та інших народів України. Збереження і розвиток місцевих традицій народного мистецтва;

− регулярне відвідування та обговорення вистав театрів міста, концертів, концертних залів, виставок, екскурсій, обговорення матеріалів творчих конкурсів, культпоходів, екскурсій;

− проведення всеукраїнських та міжнародних акцій, фестивалів, концертів, конкурсів у різних жанрах мистецтва, пленерів і виставок молодих митців, видання творів молодих авторів;

− створення культурно-просвітницьких центрів;

− ознайомлення першокурсників з колективами художньої самодіяльності академії;

− екскурсії здобувачів освіти у визначні місця України;

− екскурсії здобувачів освіти у художні музеї міста;

- організація та проведення творчих зустрічей, вечорів відпочинку, організація роботи художньо-естетичних гуртків, музичних та хореографічних груп, команд КВК;
- зустрічі з представниками мистецької еліти;
- календарно-тематичні та обрядові свята.

7. Трудове виховання

Нерозривно пов'язане з професійним та правовим вихованням. Основна мета – становлення висококваліфікованого фахівця, готового до самовідданої праці на благо суспільства, трудового колективу, власної родини, обізнаного і компетентного. Культивування кращих рис української ментальності, господарської відповідальності, підприємливості та ініціативи, поваги до власної і людської праці, її результатів.

Трудове виховання передбачає формування творчої, активної, працелюбної особистості, яка має професійну майстерність, розвинені ділові якості, відповідальність, готовність до життєдіяльності в умовах ринкових відносин. Всі ці якості є цінними за будь-яких соціально-економічних обставин. Саме на цьому ставиться наголос у виховній роботі.

Пріоритетними завданнями є:

- формування особистості, яка свідомо та творчо ставиться до праці в умовах ринкової економіки;
- формування почуття господаря та господарської відповідальності;
- розвиток умінь самостійно та ефективно працювати;
- формування працелюбної особистості, яка свідомо і творчо ставиться до праці;
- розвивати уміння самостійно та ефективно працювати, робити самоаналіз власної діяльності, займати активну позицію у набутті трудових навичок, усвідомлювати необхідність вибору і здобуття професії, бути готовими до творчої праці на благо людей та процвітання держави;
- на основі сучасних знань про ринкову економіку може самостійно знайти застосування власним здібностям у народному господарстві, науці, освіті;
- виховання ділових якостей, формування почуття господаря та господарської відповідальності, підприємливості та ініціативи; формування готовності до життя і праці в умовах ринкової економіки.

Основні шляхи:

- оволодіння правовими основами економіки, економічна освіченість та культура, усвідомлення свого місця в системі суспільного розподілу праці, що породжує активне свідоме ставлення до власної професійної діяльності;
- знайомство, використання та поширення позитивного досвіду застосування професійних знань і навичок, формування новаторського підходу до власної справи, притаманного життю в умовах ринкової економіки;
- поважне ставлення до власності, що формує справжні риси господаря та власника;
- критичне ставлення до всіх відомих економічних форм і методів діяльності, бачення їх певних переваг та недоліків в конкретних соціально-історичних та практичних умовах;

- дійове використання системи та критеріїв оцінок знань та вмінь здобувачів освіти у вихованні поважного ставлення до праці;
- участь здобувачів освіти у роботі наукових товариств (проведення конференцій, написання рефератів, наукових робіт);
- оволодіння навичками професійної майстерності;
- всі форми практики та різноманітні конкурси, які сприяють становленню професійної майстерності та вихованню любові й поваги до майбутньої професії;
- проведення зустрічей з провідними спеціалістами в майбутній фаховій діяльності та діловими людьми різних галузей економіки;
- постійне оновлення наочності в аудиторіях, бібліотеках, читальних залах, кафедрах, гуртожитку, що свідчить про кращі традиції ставлення до улюбленої роботи.

Трудове виховання пов'язане з освітньою діяльністю, з участю в роботі наукових гуртків, конференцій, участю у конкурсах студентських наукових робіт.

Основні методи та форми:

- проведення всеукраїнських, місцевих та академічних масових трудових акцій, творчих зустрічей, ігор, конкурсів, засідань за круглим столом, семінарів, конференцій, семінарів-тренінгів, виставок, форумів, фестивалів, нарад, бесід; інструктажів; консультацій чемпіонатів, профільних змагань, олімпіад та відзначення свят професійного характеру тощо;
- самообслуговування, різноманітна суспільно корисна праця і професійна діяльність, участь у доброчинній діяльності; рейди з благоустрою території;
- побутові справи (прибирання аудиторій, кімнат гуртожитку, чергування), виховання господарської ініціативи, підприємливості, лідерських якостей;
- підтримка підприємницьких ініціатив молоді шляхом проведення всеукраїнських семінарів, засідань за круглим столом, семінарів-тренінгів, виставок з відповідної тематики;
- ознайомлення майбутніх фахівців з передовим вітчизняним і зарубіжним досвідом;
- участь у підготовці та проведенні спільних загальноколеджних проектів;
- підтримка руху молодіжних трудових загонів;
- організація студентського самоврядування;
- організація конкурсів, ярмарків студентської творчості.

8. Фізичне виховання

Фізичне виховання спрямоване на розвиток у здобувачів освіти потреби здорового способу життя як невід'ємного елемента загальної культури особистості, протидія факторам, що негативно впливають на здоров'я колективу, вироблення вмінь самостійного використання методів і форм фізичної культури в трудовій діяльності та у відпочинку.

Пріоритетними завданнями є:

- виховання відповідального ставлення до власного здоров'я, здорового способу життя;
- формування знань і навичок фізичної культури в житті людини;
- забезпечення повноцінного фізичного розвитку здобувачів освіти;
- фізичне, духовне та психічне загартування;
- формування потреби у безпечній поведінці, протидія та запобігання негативним звичкам, профілактика захворювань;
- створення умов для активного відпочинку здобувачів освіти;

- сприяння розвитку колективізму в житті та в роботі;
- формування знань щодо ролі фізичної культури в житті людини; забезпечення повноцінного фізичного розвитку особистості;
- формування її фізичних здібностей, зміцнення здоров'я, гармонія тіла і духу, людини і природи;
- фізичне, духовне та психічне загартування; виховання фізично й морально здорової особистості.

Фізичне виховання реалізується в процесі всієї життєдіяльності коледжу: на заняттях з фізкультури, у роботі спеціальних медичних груп та груп лікувальної фізкультури, у роботі спортивних секцій, у проведенні спортивних змагань, турнірів тощо.

У позаурочний час здобувачі освіти, викладачі та співпрацівники коледжу мають можливість займатися фізичною культурою і спортом.

Основні методи та форми:

- проведення всеукраїнських, місцевих та академічних масових спортивних акцій, творчих зустрічей, ігор, конкурсів, засідань за круглим столом, семінарів, конференцій, семінарів-тренінгів, виставок, форумів, фестивалів, нарад, бесід; інструктажів; консультацій чемпіонатів, профільних змагань, олімпіад та відзначення свят спортивного характеру, заходи на тему «Молодь України за здоровий спосіб життя», «Вибір молоді – здоров'я»;
- залучення здобувачів освіти до роботи спортивних секцій за інтересами, організація спортивних змагань, показових виступів, туристична діяльність, зустрічі з відомими спортсменами;
- створення умов для активного відпочинку здобувачів освіти;
- залучення здобувачів освіти до вивчення національних одноборств;
- проведення всеукраїнських, місцевих та академічних масових культурно-мистецьких акцій та заходів профілактичного спрямування;
- пропагування культу здорової особи на прикладах життя вітчизняних спортсменів, видатних діячів держави;
- змагання; спартакіади; чемпіонати турніри; туристичні походи;
- організація роботи спортивних секцій;
- розгортання пропаганди здорового способу життя.

6. ОСНОВНІ ФОРМИ ВИХОВНОЇ РОБОТИ

Словесні:

- інформація, роз'яснення, зустрічі з відомими людьми, збори, бесіди, вечори, диспути, конференції, використання засобів масової інформації, Інтернету;

Практичні:

- екскурсії, турпоходи, культпоходи, конкурси, олімпіади, спартакіади, турніри, ігри;

Наочні:

- творчі виставки, книжкові стенди, Інтернет ресурси, стінгазети, друковані засоби масової інформації;

Масові:

- участь у державних молодіжних програмах, громадсько-патріотичних і мистецько-культурологічних проектах, включення здобувачів освіти через органи

самоврядування у процес управління в стінах коледжу з метою набуття практичних навичок майбутніх учасників розбудови Української держави, святкування загальнодержавних та загальноколеджних свят, проведення різноманітних тематичних вечорів, благодійних акцій.

Окремий ряд форм виховної роботи призначений для самих вихователів: викладачів, співробітників, наставників, громадських активістів:

- семінари з питань виховання для викладачів, методистів, наставників, фахівців з виховної роботи;
- обмін досвідом педагогічної та лекторської майстерності та професійною інформацією;
- співпраця з державними структурами, закладами, об'єднаннями, організаціями, які втілюють державну політику з питань виховання молоді;
- створення власних дієвих проектів виховної роботи;
- впровадження нових сучасних форм і методів виховної роботи.

7. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАКТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СИСТЕМИ ВИХОВНОЇ РОБОТИ

Об'єкти виховної роботи.

Об'єктами виховної роботи є всі без винятку здобувачі освіти коледжу, зокрема:

- здобувачі освіти відділень;
- здобувачі освіти академічних груп;
- здобувачі освіти, які працюють у радах самоврядування гуртожитку, студентських радах відділень, студентській раді коледжу;
- групи здобувачів освіти й окремі здобувачі освіти за місцем проживання;
- групи здобувачів освіти за сімейним планом;
- групи здобувачів освіти за статтю.

Суб'єкти у процесі виховання:

- адміністрація як суб'єкт – організатор виховної роботи в цілому;
- завідувачі відділень;
- колективи циклових комісій;
- наставники академічних груп здобувачів освіти;
- тимчасово створені фахові групи методичної, організаційної та іншої спрямованості для забезпечення консультативної та організаційної роботи;
- студентські академічні групи, студентська рада, профспілковий комітет коледжу;
- всі викладачі, співпрацівники коледжу;
- комендант гуртожитку;
- секції, гуртки.

8. МЕХАНІЗМИ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ

Фінансові:

- кошти державного бюджету;
- спонсорські кошти;
- кошти, зароблені під час студентських акцій, ярмарок, виставок продажів.

Методичні:

- організація семінарів, тренінгів;
- методичні тренінги;
- виявлення рівня загального інтелектуального розвитку, захоплень, інтересів здобувачів освіти, їхньої громадянської позиції, ставлення до проблем;
- виховання особистим прикладом.

Інформаційні:

- розміщення матеріалів у ЗМІ до знаменних дат коледжу;
- оформлення наочності;
- співпраця із засобами масової інформації;
- організаційні години;
- налагодження зв'язків з іншими закладами освіти;
- активна співпраця з державними службами з питань залучення здобувачів освіти до участі в районних, міських, всеукраїнських молодіжних заходах.

Організаційні:

- проведення соціально-психологічного моніторингу життя здобувачів освіти;
- створення у закладах фахової передвищої освіти соціологічних та психологічних служб;
- вивчення особових справ;
- анкетування;
- проведення з виховним активом тематичних дискусій, рольових тренінгів з виховання лідерських якостей.

9. ПОСАДОВІ ОСОБИ

Кадрові:

- директор, заступник директора з навчально-виховної роботи, заступник директора з виховної роботи, завідувачі відділень, наставники академічних груп, старости академічних груп.

Структурні:

- гуртожиток, відділення коледжу, циклові комісії, студентська рада коледжу, профспілковий комітет, студентська рада гуртожитку.